

EEN GOUDEN UTOPIA

Een tragedie in vijf aktes

door

LEON PENSAERT

TONEELFONDS J. JANSSENS B.V. – 2000 Antwerpen

Tel: 03 366 44 00

E-mail: bestellen@toneelfonds.be

Website: www.toneelfonds.be

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **EEN GOUDEN UTOPIA** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties, Facebook en eventuele andere publicaties de volledige titel(s) en naam van de oorspronkelijke auteur: **LEON PENZAERT** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van Toneelfonds J. Janssens bv.

Wettelijk depot D/2025/0220/001
ISBN 9789038517841

Copyright: © 2025 Toneelfonds J. Janssens bv

Internet: www.toneelfonds.be
E-mail: bestellen@toneelfonds.be

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (YouTube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van TONEELFONDS JANSSENS te Antwerpen.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van TONEELFONDS JANSSENS te Antwerpen.

Tekst- en datamining voor gebruik en training van kunstmatige intelligentie is uitdrukkelijk niet toegestaan. All rights reserved, including those for tekst- and datamining for AI training and similar technologies

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij **TONEELFONDS JANSSENS te Antwerpen**

Telefoon 03 366 44 00

Website: www.toneelfonds.be

Email: rechten@toneelfonds.be

IBAN: BE37 3631 4081 3728 BIC: BBRUBEBB

Geen enkele andere instantie dan TONEELFONDS JANSSENS heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Aanvraag vergunning tot opvoering:

Aankoop van minimaal 8 tekstboekjes bij de uitgever.

Gebruik bij voorkeur de aanvraag module op www.toneelfonds.be.

Zie ook de brief, welke u bij aankoop van de scripts heeft ontvangen (tevens bewijs van aankoop tekstboekjes bij uitgever), of informeer ons via de mail/per post. Bij vragen kunt u bij ons informeren. Uw aanvraag dient tenminste **vier weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van Toneelfonds Janssens. Eventueel extra voorstellingen dienen uiterlijk 1 dag voor de dag van de opvoering te worden aangegeven.

U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Aanvraag vergunning tot HER-opvoering(en):

1. Gebruik bij voorkeur de aanvraag module op www.toneelfonds.be of via de mail/per post met uw gegevens naar Toneelfonds Janssens. Uw aanvraag dient tenminste **vier weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van Toneelfonds Janssens

2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% boete worden verhoogd. Het tarief wordt met boete verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen vier weken voorafgaand aan de voorstelling. Algemene voorwaarden zie www.toneelfonds.be.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

Rechten NEDERLAND: I.B.V.A. HOLLAND BV, afd. Auteursrechten, Postbus 363, 1800 AJ Alkmaar Telefoon (072) 5112135 – info@ibva.nl. Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

PERSONAGES

(6 dames – 2 heren – Fig.)

ETIENNE, man van Manon

MANON, vrouw van Etienne

FRIEDA VERMEERSCH, vriendin van Etienne

MORGAN, dochter van Manon en Etienne, zus van Katrien

KATRIEN, dochter van Manon en Etienne, zus van Morgan

LEONORA, schoolvriendin van Manon

VAN HEMEL, huisarts van Frieda

GODELIEVE, verpleegkundige van Frieda

OBER

Stem van het Home De Zilverreiger

Stem van de Directrice van De Zilverreiger

DECOR

Het podium bestaat uit driekwart de living van Etienne en Manon, het vierde kwart is erg smal en is de kamer van Frieda. Deze kamer is vooraan afgedekt met een gaas; daarachter is het donker.

EERSTE AKTE

(Als de toeschouwers de zaal binnenkomen, is het doek open. Vooraan hangt een slinger met de woorden 'Proficiat met jullie jubileum'. In de living staan een tweetal aperitief tafels met lege glazen, schoteltjes enz.... Etienne, Manon en Leonora ruimen op. Aperitief tafels worden opgevouwen, de living krijgt zijn gewone uitzicht terug. Muziek : Franse chansons)

1ste scène

MANON: Ik voel m'n benen niet meer.

ETIENNE: Dank je wel, Leonora, dat je ons al zo goed hebt geholpen.

LEONORA: Een schoolvriendin door dik en dun, hé Manon? Niemand wacht op me.

MANON: Ik ben blij dat we iedereen, familie, vrienden en kennissen, in de vroege namiddag hebben uitgenodigd. En geen kot in de nacht!

ETIENNE: En wiens idee was dat?

MANON: Als ik jou niet had gehad?

LEONORA: Ik had zo gehoopt om mijn huwelijksjubileum te kunnen vieren. Marcel: nooit iets gemankeerd en ja, de laatste bloedafname... *(wordt emotioneel)*

(Etienne neemt haar vast om te troosten.)

MANON: *(Een beetje verveeld)* Zeg, Leonora, de rest zullen wij wel doen, hé Etienne?

ETIENNE: Da's geen probleem. 'k Zal wel vaak moeten vragen: Poesje, waar staat dit, waar ligt dat?

LEONORA: Jullie vullen mekaar goed aan.

ETIENNE: Ik werk backstage. Ik hoef geen bloempjes. Poesje, waar liggen de vuilniszakken?

MANON: 't Begint! Dat is de vraag van 1 miljoen. Het antwoord is erg simpel: waar ze altijd liggen!

ETIENNE: En dan, Leonora, mijn exploratietocht! Toch boeiend, hoor!

LEONORA: Als je het niet erg vindt, dan laat ik jullie alleen...

MANON: Zeg, Etienne, zou jij eens geen douche nemen. Jij zweet, he?

ETIENNE: Voor Leonora vertrekt, wil ze zich misschien ook verfrissen? Als we nou eens met z'n drieën een douche namen: een trioetje in de inloopdouche? Breed genoeg!

MANON: Etienne! Wat moet mijn schoolvriendin niet denken?

LEONORA: *(Al lachend)* Een man blijft een man. Misschien een volgende keer.

ETIENNE: Hoe zei oma dat: Uitstel is afstel!

LEONORA: Wacht!

ETIENNE: Manon, er is iets op til! *(neuriet de vierde van Beethoven)*

LEONORA: Iedere keer als jullie bij ons waren of omgekeerd, dan vroeg jij me: vraag eens in de parochie waar Marc en Frieda wonen. Marc, haar man, is één van de kinderen in het gezin De Bondt. Uiteindelijk ben ik terechtgekomen bij een schoolvriendin. Manon, jij kent die ook: Germaine.

(Manon knikt en Etienne luistert aandachtig.)

Van haar heb ik een telefoonnummer van... is het een home of een woonzorgcentrum? Daar is Frieda. Werkt ze daar of... euh. Meer heb ik niet. Bel eens naar dat nummer. En nu ben ik weg.

ETIENNE: Dat verdient een... fles cava. Ik zal je buiten laten. Wacht effe... *(haalt een fles)*

LEONORA: Zeg!

MANON: Ik ga mee. Naar de voordeur.

(Iedereen verlaat de scène. In de coulissen.)

Tot.. euh... we zien wel. Bedankt . We bellen wel.

(Etienne en Manon verschijnen opnieuw.)

2de scène

MANON: Heb jij nog iets anders dan die Franse chansons?

(Etienne bekijkt dat telefoonnummer.)

Monsieur! Jij bent precies van de hand Gods geslagen?

ETIENNE: 't Is geen gsm-nummer. Een gewoon nummer, vaste lijn.

MANON: Zet eens iets anders op. Geen Duitse operettes en geen Wagner!

ETIENNE: Jawohl, Obersturmbannführerin. Zwoele Vlaamse muziek misschien.

(Youtube: Paul Severs: Ik ben verliefd op jou)

Ik heb hem ooit nog aangekondigd in Mechelen op het einde van de militaire opleiding. Poesje, wil je geloven dat ik goesting krijg? Iedereen is weg. De kust is vrij.

MANON: D'r zal wel iemand bellen.

ETIENNE: Dat hoop jij wel een klein beetje, meine kleine Schiessbude.

MANON: Dat woord versta ik niet. Hoe dan ook, nu niet. En je hebt gedronken!

ETIENNE: De wonderen zijn de wereld niet uit! Und jetzt, meine Damen und Herren: Zarah Leander met Wunderbar.

MANON: Hoop doet leven.

(Etienne kijkt naar zijn voorbroek.)

ETIENNE: Je kunt gelijk hebben. Hoewel!

MANON: Ik ga de envelopjes lezen. Waar staat die doos? ... Daar! Hier onze Flor. Proficiat met je jubileum. En nog vele jaren.

ETIENNE: Je broer loopt ook niet over van de inspiratie. Hoeveel zat er in?

MANON: 40 euro.

ETIENNE: Die gaan ook met z'n beiden werken. Heb je ze zien eten? De Flor zijn wangen... precies die van een hamster.

MANON: Van ons Leonora: met een lach en een traan hebben jullie vijftig jaar doorstaan.

ETIENNE: Da's 't internet.

MANON: Ze wil het toch maar doen! En een bon van 50 euro bij de Veritas.

ETIENNE: Dat wordt een sjaaltje voor jou en voor mij... een rood.

MANON: En die heeft geen groot pensioen. Marcel was chauffeur bij de bank.

ETIENNE: Niet iedereen kan in het onderwijs staan. Pak die kaart is van de schepen van evenementen. Da's een oud-leerling van mij.

MANON: 'k Heb de envelop. ... Van harte gelukgewenst aan Manon en Etienne. Deze kaart komt niet van de gemeente. De medaille van de koning, waar is die?

ETIENNE: Die heb ik al weggelegd. Het kwaad slaapt nooit.

MANON: Wat wil je daarmee zeggen? D'r komt nog. Uw lessen Nederlandse stilistiek hebben vruchten afgeworpen. 50 jaar samen: liefde, en vier kinderen: producten van liefde en passie. Het zaad is niet op de rotsen gevallen.

ETIENNE: Zuiver plagiaat. Toon Hermans.

MANON: Jij durfde toch veel zeggen. En zoveel jaren geleden!

ETIENNE: De wereld is aan de durvers. Ik doe alles op mijn manier. Sinatra, voetnoot.

MANON: Dat uit uw leven liefde groeie

Dat uit uw liefde leven groeie.

ETIENNE: Voorbeeld van een chiasme.

MANON: Ken ik niet.

ETIENNE: Ieder zijn stiel. Jij bent apotheekassistente geweest? Als ik spierpijn had...

MANON: Van niks te doen.

ETIENNE: 50 jaar getrouwd. Effe een kibbelmomentje. Bij spierpijn: voltaren. En het hielp. Weet je nog dat ik een lintworm had?

MANON: Flesje rood. Wormpje dood.

ETIENNE: Mooi rijmpje. Ik hoorde hem binnen in mij zo boeren. Ik heb er dorst van gekregen.

MANON: Geef mij ook maar iets.

ETIENNE: Wat verlang jij?

MANON: Doe eens gewoon!

ETIENNE: Wat moet je hebben? Iets waarvan je...

MANON: Iets fris. Wat spuitwater. En neem jij ook maar iets alcoholvrij!

ETIENNE: Dan zet ik er nu maar zeker een kruis over. ...

(Manon opent nog enkele enveloppes, Etienne naar keuken en komt terug met drank.)

3de scène

MANON: Zeg, schatje, die Frieda in een home of woonzorgcentrum? Werkt die daar? of ... euh...

ETIENNE: Ik denk dat het ... euh... of ...euh is. Anderzijds is Frieda wel iets ouder dan ik, maar dat zegt niks!

MANON: Zou ze al in een home zitten?

ETIENNE: Toen ze trouwde – in hetzelfde jaar als wij...

MANON: 69.

ETIENNE: Was ze al afgestudeerd als logopediste. En dat was in De Bomstraat, Belpaire. Althans voor zover ik me dat kan herinneren. 50 jaar geleden. À propos heb jij al een idee wat we met de financiële bijdragen gaan aanvangen? Niks voor het huishouden. Wij hebben alles, allez dat zeg jij toch!

MANON: Daar heb ik, eerlijk gezegd, nog niet aan gedacht.

ETIENNE: Dat verwondert me! Gewoonlijk als we van de belastingen wat terug krijgen, dan heb jij al snel beslist naar welk doel, ik herhaal: jouw doel, het bedrag naartoe zal gaan.

MANON: Wel... euh... een juweeltje misschien? Zoiets voor een 50-jarig jubileum.

ETIENNE: Ik hou niet zo van juwelen. Maar jij bent mijn juweeltje. Aan een kerstboom kan je niet genoeg hangen.

MANON: Zeg! Morgen na het ontbijt praten we verder. En bel zo vlug mogelijk naar dat nummer. Dan weten we iets meer.

ETIENNE: Nieuwsgierig Aagje.

MANON: En jij niet? 'k Zal blij zijn dat ik nu horizontaal ga. De rest van de enveloppen is voor morgen.

ETIENNE: Wij doen alles samen. Horizontaal. Gewoon: het beginstadium. Das genügt.

(Doek dicht ofwel pikdonker op het podium.)

TWEEDE AKTE

(Hetzelfde decor. Manon en Etienne aan de ontbijttafel – Etienne schenkt koffie in – Muziek: radio Minerva of een andere zender - Belichting: living gewoon daglicht – het andere kwart van het podium blijft donker.)

1ste scène

MANON: *(In kamerjas aan tafel)* Alle enveloppen heb ik al gedaan terwijl jij...

ETIENNE: Gedoucht hebt. Ik kom aangekleed aan tafel. Geen lijfgeurtjes met 4711!

MANON: Ik heb de tafel ook gedekt, koffie gezet ... o ja, wanneer ga jij eens koffie zetten?

ETIENNE: Ik ben de opperschenker. Wij vullen mekaar aan. De jam staat nog niet op tafel. Is er nog?

MANON: Hoe durf je? 'k Heb nog nooit zoveel confituur gemaakt! 't Is mooi geweest voor dit jaar.

ETIENNE: Met minuutsuiker lijkt me dat een makkie.

MANON: Jij, de grote kok, wanneer begin j' eraan?

ETIENNE: Iedereen heeft zijn kwaliteiten. Het kookboek van de boerinnenbond staat niet in mijn bibliotheek.

MANON: Enkel voor Nederlands en Duits kan ik bij jou terecht.

ETIENNE: De jam (uitspr. dzem) van ons moemoe... als je volgend jaar nog eens jam maakt met minuutsuiker, zal ik dan de etiketten maken? Wat moet erop? Jam van moemoe?

MANON: Zeg!

ETIENNE: Moeke dan?

MANON: Niks van. Wat erin zit: pruimen, aardbeien, rabarber, en het jaar van productie.

ETIENNE: 'Moeke' heeft toch wel iets, vind ik.

MANON: Je bent vermoeiend, en dat al zo vroeg!

ETIENNE: Iets anders. Hoeveel hebben we opgehaald?

MANON: Dat moeten we nog tellen. Klagen zullen we niet hoeven doen.

ETIENNE: Wat een mooie correcte zin heb je gebrouwen!

MANON: Daar sta je van versted, he! Jij kan nog geen biefstuk bakken!

ETIENNE: Gekookte eieren. Dat hoofdstuk staat niet in jouw kookboek. Alleen witte blubber! Nog wat koffie, schat? Ik zal Radio Minerva opzetten. Muziek van onze tijd.

(Youtube: Zeven anjers zeven rozen Willy Sommers)

Het boeket op ons jubileum. Wil dat lukken! Dat is regie.

MANON: Dat zou dan de eerste keer zijn dat je me bloemen schenkt.

ETIENNE: Neen! Een weekendarrangement. Vier heisse Nächte in Berlin, Deutschland!

MANON: Wat gaat dat niet kosten! Ik ga me klaarmaken.

ETIENNE: De afwas doen van alle stukken.

MANON: Ben je d'r weer, zevermans? Men zou jou eens moeten horen!

2de scène

ETIENNE: *(Gaat naar de kast met Duitse folders. Luidop in zichzelf)* Eigenlijk kan ik al die Duitse toeristische folders naar mijn bib brengen en alfabetisch klasseren. Hoewel! Voor wie? Voor zot Lowieke van Neuschwanstein! *(Begint aan de tafel ze te bekijken)* Hamburg, Aken, Köln... 'k had leesteksten genoeg voor het examen Duits... Düsseldorf, Han-sur-Lesse... hoe is dat erbij verzeild geraakt. Han-sur-Lesse... verdammt. Frieda, heb jij dat erbij gestoken? Etienne, dat kan toch niet! We waren voor een erg lang weekend met de parochiale kerngroep: vier grieten en twee jongemannen, en ook de onderpastoor was erbij – onze proost - naar de Ardennen getrokken. Ik was de jongste. De oudste griet, die had rechten gedaan, dan was er nog een onderwijzeres, twee onderwijzeressen, en dan was jij er: Frieda, jij studeerde nog. Ik had net mijn humaniora gedaan. Stiekem had ik jou al vaak bekeken. Ik was toen toch een schuchter manneke. Ik moet naar je bellen! Naar de mooie Frieda.

(Manon komt in stilte binnen.)

Waar heb ik nu dat telefoonnummer gedaan? Ha, hier, geschreven op de achterkant van een kasticket. Leonora heeft het niet breed, nee, 't was haar vriendin... Germaine.

MANON: De mooie Frieda! D'r scheelt toch niks met jou?

ETIENNE: Je doet me schrikken. 'k Verdrink in de Duitse folders.

MANON: Praat jij altijd tegen jezelf over de mooie Frieda?

ETIENNE: Heb ik haar genoemd?

MANON: Jij begint toch niet te flippen? Het wordt tijd dat je naar dat nummer belt.

ETIENNE: Jaja, ik zoek het juiste nummer van het Verkehrsamt om onze reis naar Deutschland te plannen.

MANON: Dat kan wachten.

ETIENNE: Ja maar, ik moet dat toch vastleggen of niet soms? Hier een hele reeks folders van Berlijn.

MANON: Dat bedoel ik niet. Ben jij nu simpel aan het worden of wat?

ETIENNE: Ik ben ernstig. In Berlijn zitten de goede hotels direct vol! Actie is het devies! Hier Kurfürstenstrasse, Potsdamer Platz, Friedrichstrasse... jawohl, Obersturmbannführerin.

MANON: Stop eens met je komedie. Neem meteen je gsm en bel!

ETIENNE: Ik moet toch mijn programma eerst opschrijven alvorens ik naar een VVV-kantoor kan bellen om een hotel vast te leggen.

MANON: (*Kordaat*) Jij bent helemaal van je melk! Booking.com!

ETIENNE: Wauw! Je helpt me...

MANON: Bel naar Frieda. Ik krijg zenuwen van jou!

ETIENNE: En geen vapeurs?

MANON: Da's al een hele tijd voorbij. Ik ga naar je bib. Heb jij een goed boek voor mij?

ETIENNE: Ja, Hersenschimmen van Bernlef.

MANON: Zou jij dat niet beter lezen?

ETIENNE: Dan moet je het laten staan. Maar ik heb nog iets anders. Als je dat leest, dan ...eh... sleur je me naar de slaapkamer voor een orgie!

MANON: Waar gaat dat over?

ETIENNE: Over seks in een klooster in Dendermonde.

MANON: Titel?

ETIENNE: Gekroonde hoofden.

MANON: (*Spurt weg.*) Ik vind dat.

ETIENNE: Vrouwen en fantasie. Ik ben curieus naar de nevenwerkingen!

3de scène

ETIENNE: 'k Heb liever dat Manon hier niet is. Achteraf de commentaar! Allez, wie schrijft nu een nummer op zonder de minste info? (*Tikt het nummer in. Luidspreker.*) Gekroonde hoofden, hou ons Manon tussen jullie benen. Maar ja, dat zal voor nonnen geen probleem zijn. Nonnen hebben een speciale roeping.

STEM HOME: Hartelijk welkom bij De Zilverreiger. Voor facturen: druk nummer 1.

ETIENNE: Betalen doe ik niet.

STEM HOME: Voor leveringen: druk 2; voor info over het home: druk 3; voor beleidsmedewerkers: druk 4.

ETIENNE: Vier! Wie gaan we aan de lijn krijgen?

(*Youtube: Als de dag van toen hou ik van jou Mama's jasje.*)

Ik kom al in de stemming. Origineel! Precies Radio Minerva.

STEM DIRECTRICE: (*Zwoele stem*) De directrice van De Zilverreiger, wat kan ik voor u betekenen? Hallo!

ETIENNE: Nou zeg!

STEM DIRECTRICE: Wat? Met wie spreek ik?

ETIENNE: U spreekt met Etienne van Antwerpen. Graag had ik enkele inlichtingen over een bewoonster in uw etablissement.

STEM DIRECTRICE: Uw woordkeuze, meneer Van Antwerpen! Dit is wel het home van de Voorkempen.

ETIENNE: Precies, mevrouw. Verblijft bij u een zekere Frieda... de familienaam... euh...

STEM DIRECTRICE: Vermeersch , Frieda Vermeersch. Al geruime tijd is zij bij ons.

(Belichting: vanaf nu is er wat licht in achter het gaas van Frieda's kamer. Het publiek ziet een schim en wat meubilair.)

ETIENNE: Zou ik haar een bezoek mogen brengen? Heeft ze een gsm? Als u me haar nummer geeft, dan...

STEM DIRECTRICE: Dat zijn wel veel vragen ineens. Of ze een gsm heeft, ja, maar ik mag haar nummer geven als ze daarmee instemt. De bezoeken: iedere dag na 10 uur 's morgens tot 9 uur 's avonds, in de algemene delen. Als ze een eigen kamer heeft, dan blijft u zolang u wilt.

ETIENNE: Maar u moet Frieda Vermeersch toch kunnen bereiken?

STEM DIRECTRICE: Ja, nu niet. Duidelijk? Vandaag werkt mevrouw Vermeersch in onze bibliotheek. Zij is bibliothecaresse. Vaak rijdt zij ook weg. Wij weten niet altijd waar ze naartoe is. Frida is een bezige bij.

ETIENNE: Maar mevrouw, ik zou het op prijs stellen mocht u me haar stem even laten horen. Dat moet toch kunnen. Het is meer dan vijftig jaar geleden dat ik haar gezien of gehoord heb!

STEM DIRECTRICE: Meneer, u hoeft niet verder aan te dringen. Ik heb uw gsm-nummer. Ik zal haar op de hoogte brengen, en dan zult u van ons iets horen. Tot genoegen.

(Manon verschijnt.)

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneelfonds.be de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

bestellen@toneelfonds.be

03 3664400

**TONEEL
FONDS** **ANSSENS**
Voor de juiste keuze